

gedachten over lokaal bestuur in herstart van de staat in Burkina Faso

Jaap Bijl

www.labo-citoyennete.org

Leiden, 19 Oktober 2015

Opbouw presentatie

- Decentralisatie in Burkina Faso
- ACE-RECIT: een Burkinabè "denk-doe tank" voor lokaal bestuur
- Een greep uit de onderzoek-actie programma's
- Pleidooi nu: ook lokale herstart van bestuur
- Balans van het decentralisatieproces tot nu toe
- Noodzaak van een nieuwe visie
- Engagement van de politieke actoren
- Uitstapje naar Mali
- Onderzoek voor evidence based OS beleid en uitvoering

Decentralisatie in Burkina

Jaar	Burkina Faso	Decentralisatie proces
1987/okt	Compaoré grijpt de macht	
1991	Grondwet	Decentralisatie in Grondwet
1993	Kader wetgeving decentr en instelling CND	Proces begeleiding – studies x fora x voorstellen > TOD ism MD Mali
1995		1 ^{ste} Gemeenteraads verkiezingen in 33 urbane gemeenten
1998	Textes d'Orientation de la Décentralisation	Weerstand WB x RAF x Gestion de terroir x MOD
2000	Opheffing CND > integratie in MATD	2 ^e Gemeenteraads verkiezingen in 48 urbane gemeenten
2004	Gemeentewet CGCT	(2003 Oprichting ACE-RECIT)
2006	"Décentralisation intégrale"	3 ^e Lokale verkiezingen in 351 urbane en rurale gemeenten en 45 regio's; daarna de vaart eruit
2014/okt	Compaoré verliest de macht	Herstart (WB intussen pro decentralisatie)

ACE-RECIT, een burkinabè "denk en doe tank"

ACE-RECIT / Labo Citoyennetés (www.labo-citoyennete.org)

- La refondation de l'Etat par le bas et ouvert sur le monde
- Renforcer la capacité de proposition africaine
- Comprendre pour agir
- Comprendre par la recherche, agir par le plaidoyer national, sous-régional et africain
- Membres fondateurs dans le Gouvernement de Transition: Joséphine Ouédraogo (Justice), Filiga Michel Sawadogo (Education sect & tert)
- Plaidoyer actuel: faire des collectivités territoriales de véritables cadres de promotion du développement à la base et de renforcement de la démocratie par le transfert des compétences et des moyens

Greep uit programma's Labo-Citoyennetés

PROGRAMME PROPRE: Le programme action publique et citoyennetés phase 2

PROGRAMMES CONJOINTS: Appui à la gouvernance concertée et aux services publics locaux (AGORA); Ressources naturelles et foncières en Afrique Sahélienne (NEGOS RN); Lutte contre la désertification et gestion décentralisée et négociée des ressources naturelles; Appui à l'émergence d'une société civile locale de dialogue et d'interpellation au Burkina Faso (AESOC-BF);

MANDATS: Programme Appui à la gestion des CT; Projet renforcement du processus du MAEP dans cinq pays ouest africains; Amélioration de la performance environnementale et sociale (APESO); Transparency Accountability Program(TAP); Projet APPI « une action publique éclatée. Production et institutionnalisation de l'action publique dans les secteurs de l'eau potable et du foncier; Elaboration d'un plan d'action pour la relocalisation et les compensations dans la région de Boké et la réalisation d'une étude économique pour le projet d'exploitation de fer de la société des mines de fer de Guinée dans la région du Mont Nimba; Prestations études foncières (INSUCO); Education civique et gouvernance au Burkina Faso; Ecriture du livre blanc sur la décentralisation financière; Projet « connaître votre ville » (know your city); Projet « Genre et citoyenneté » Le projet d'appui au contrôle citoyen, à la redevabilité et à la transparence des dépenses publiques de l'éducation dans 20 communes; Jeunesse en réseau pour une participation démocratique; Assistance technique auprès du Ministère de l'agriculture pour la définition d'un état des lieux d'application de la loi portant régime foncier rural au BF»; Etude sur les inégalités urbaines et les inégalités d'accès aux soins à Bobo (Santinelles); Etude sur « quelles relations entre société civile et recherche pour améliorer les politiques et les pratiques de développement »

Pleidooi nu: ook herstart van lokaal bestuur

Nationale herstart aangrijpen om ook decentralisatie een impuls te geven door:

- van decentralisatie en overdracht van bevoegdheden en middelen een belangrijk thema te maken bij de verkiezingen van 29 November
- de politieke partijen te brengen tot duidelijke standpunten mbt bevoegdheden, organisatie en functioneren van lokaal bestuur
- de maatschappelijke organisaties te brengen tot het helder aan de orde stellen van de uitvoeringsproblemen
- alle betrokkenen te brengen tot debat over lokaal bestuur en tot het aandragen van hun oplossingen aan hun politieke partijen

Opwekken tot debat en positiebepaling, tot eigen maken van de kern begrippen, ideeën en opties door de politieke partijen, de maatschappelijke organisaties en de burgers

Balans van het decentralisatieproces

Zwakke punten

- Juridisch kader onvoldoende uitgewerkt
- Onvoldoende sociale betrokkenheid en gebrek aan burgerschap
- Gemeentelijke organisatie draait, maar met grote tekortkomingen
- Enkele positieve punten in gemeente bestuur, maar onvoldoende communicatie, niet functionerende overlegorganen
- Onvoldoende budget en zware procedures
- Onvoldoende gekwalificeerde staf

Balans van het decentralisatieproces

Mogelijke oplossingen

- Sterker politiek besef van het belang
- Beter motivering gemeenteraadsleden (en geen straffeloosheid)
- Ruimte voor gemeenten om hun eigen personeel te rekruteren
- Coherente indeling gedecentraliseerd en gedeconcentreerd bestuur
- Effectieve opzet van technische ondersteuning
- Gedeelde nationale visie op decentralisatie en een consequente uitvoering van beleid
 - gedacht wordt aan: Regio's en gemeenten worden erkend als kader voor impuls van ontwikkeling en democratie en kunnen de middelen mobiliseren om de rechten van hun inwoners te verwerkelijken

Engagement van de politieke actoren

Van de politieke actoren wordt verwacht dat zij

- Zich inspannen hun beleid uiteen te zetten mbt de plaats van decentralisatie in het proces van nationale ontwikkeling
- Zich commiteren mbt het middelen niveau van de lagere overheden
- Uitwerken hoe zij de zelfstandigheid van lokaal bestuur in relatie tot de centrale overheid vorm willen geven

Uitstapje naar Mali: visie op hervorming

Overheidshervorming is een geheel. Je moet dus alle hervormingen samenbrengen onder een uniek actie kader :

- de hervorming van de centrale ministeries en dus,
- de verdeling van de missies tussen de ministeries en de gedecentraliseerde overheden en, binnen de ministeries, tussen centrale en gedeconcentreerde diensten en, tenslotte
- het geheel van hervormings thema's in één actie plan, of de projecten nu kwesties van organisatie, van procedure, van middelen, van hun administratie, van hulpmiddelen of van informatie systemen, betreffen

de aanpak is om alles te doen in een beperkt aantal sectoren tegelijk en in de loop van de tijd opeenvolgende sectoren aan te pakken tot uiteindelijk de hervorming van de hele overheid is gedaan

Uitstapje naar Mali: visie op hervorming

Dit geeft de volgende structuur:

- Een opeenvolging van geïntegreerde (simultane en coherente aanpak van alle aspecten, verdeling van missies, organisatie, procedures...) sector hervormingen;
- Afwezigheid van specifieke componenten voor decentralisatie en deconcentratie, omdat deze componenten onderdeel zijn van iedere sector hervorming en als zodanig de kern zijn van de hele hervorming.
- Handhaving van een aantal transversale componenten om:
 - alle sectoren betrokken te houden bij de hervorming;
 - voorwaarden te scheppen voor soepele integratie van nieuwe sectoren in het proces als ze aan de beurt zijn.

Onderzoek voor "evidence based" OS beleid

- Het kwalitatief empirisch onderzoek van Labo-Citoyenneté en andere denk tanks in de regio zoals Lasdel in Niger en Benin en Odyssee in Mali draagt bij aan inzicht voor integrale en inclusieve aanpak van sector strategien (bv in Veiligheid, Justitie, Gezondheidszorg, etc.)
- Het kwantitatief empirisch opinie onderzoek van organisaties als Afro-Barometer vult dit goed aan voor de monitoring van beeldvorming bij de bevolking
- Voor resultaat gericht OS beleid is er behoefte aan methoden die kwalitatief en kwantitatief onderzoek combineren voor ontwikkeling en volgen van indicatoren die bevolking in partnerlanden en kamerleden in Nederland en andere hulpverlenende landen aanspreken

dank u
voor uw aandacht